Geachte voorzitter, college, mede raadsleden, toehoorders op de tribune en via de livestream.

Sinds een aantal maanden waait er in Nederland een koude kille rechtse wind. Om met de woorden van mw Faber te spreken “wen er maar aan”.

Als PvdA Heerlen willen en zullen wij daar niet aan wennen. Wij laten ons geen zelf bedachte, en instant gehouden, asielcrisis aanpraten. Als PvdA zijn we er trots op dat we in Heerlen al meer dan 25 jaar een groot ACZ hebben en we doen zelfs meer dan het rijk van ons verwacht.

De huidige regering wil ons laten geloven dat de migratie alleen uit vluchtelingen bestaat. We weten dat er verschillende redenen zijn om naar Nederland te komen. We hebben mensen die in het kader van gezinshereniging komen, maar ook om te studeren. De grootste groep migranten zijn mensen die hier komen werken, en dat varieert van de werken in de land- of tuinbouw, slachthuis of in een distributiecentrum komen werken. Daarnaast hebben we ook te maken met kennismigranten bijvoorbeeld bij ASML of Boston Scientific. Zo zoekt bv de bouwsector (voor de komende 3 jaar) 60.000 paar handen om de uitdagingen die we ons hebben gesteld aan te kunnen. Men gaat ervan uit dat daarvan er zo’n 10.000 arbeidsmigrant zijn.

Blijkbaar hebben we deze mensen nodig om het verdienmodel van Nederland op peil te houden.

Waar het echter mis gaat dat werkgevers tegenwoordig onvoldoende of niet nadenken over uitdagingen en de problemen die ze hier mee veroorzaken op het gebied van bv wonen.

Als we de geschiedenis van Heerlen een beetje kennen dan weten we dat we in de afgelopen 100 jaar van 7.000 naar bijna 90.000 inwoners zijn gegroeid. In de tijd dat de mijnen open waren, kwamen mensen uit heel Nederland naar Zuid-Limburg om hier te werken. Toen dat nog niet voldoende was zijn we mensen gaan halen in Italië, Turkije of in Marokko. Het verschil met nu is dat de mijndirecties, samen met de kerk en gemeenten, bedacht hadden dat hun werknemers ook ergens moesten wonen. Zo zijn we de wijken de Slak, Meezenbroek en Versiliënbosch

gebouwd. Je kan dus wat mij betreft concluderen dat Heerlen voor een gedeelte gebouwd voor migranten.

In Heerlen zullen we in de komende jaren veel woning gaan renoveren. Onderhoud is een normale taak voor een woningcorporatie. Wat zien echter dat vanaf het moment dat men gaan na denken over renovatie men het onderhoud ook niet meer doet, of alleen het hoognodige.

Vanuit de verkrottingsstrategie stuurt men aan op grootschalige sloop en nieuwbouw met vaak geen of onvoldoende aandacht voor de bewoners. Maar ook met gebrek aan historisch besef. We zullen dan als gemeente een stap naar voren moeten doen en wijken actief mee gaan beschermen. Want anders hebben we over 20 jaar geen enkel fysiek aandenken meer aan de zo belangrijke periode van mijnbouw in Heerlen. Ik kan zeggen dat ik trots ben op het feit dat we vanuit verschillenden fracties onze nek hebben uitgestoken, samen met bewoners om deze ontwikkeling hopelijk te stoppen. De bal ligt nu, naar aanleiding van de motie van 30-10 bij het college. Zoals u weet worden we graag bijtijds geïnformeerd over de stappen die u gezet heeft en met welk resultaat.

In onze bijdrage tijdens de Algemene Beschouwingen van 2023 heb ik een compliment aan dhr. Jongen uitgedeeld. Dat zou ik eigenlijk ook dit jaar weer moeten doen. We moeten hem projectleider maken bij de afdeling stadpromotie.

Dankzij zijn ideeën over de toekomst van ons ziekenhuis is de naam Heerlen vaker dan ooit genoemd in de pers, 2e kamer, of op straat. Als parkstad trokken we eensgezind naar Den Haag en Tilburg omdat we het onbegrijpelijk vinden dat de keuze voor het sluiten van de SEH, IC en geboortecentrum gemaakt is.

Waar wij echter nog minder van begrijpen is de halsstarrige houding van dit soort bestuurders om echt in overleg te gaan over mogelijke oplossingen. Ik weet zeker dat de ontwikkelingen rondom het Ziekenhuis nog regelmatig op de agenda gaan staan in de komende jaren.

De ontwikkelingen rondom het ziekenhuis treft de meest kwetsbare in de wijken het meest. Om een goede zorg voor de Heerlenaren te realiseren gaat de PvdA een motie indienen, om samen met de provincie op te trekken en te komen tot een gezondheidscoalitie. Dit naast de bestande afspraken rondom; Trendbreuk, IZA en GALA.

Wij hebben overigens begrepen dat de VNG het voornemen heeft om uit het IZA overleg te stappen. Kan het college aangeven of dit effect heeft op de uitvoering van de huidige plannen?

Voorzitter op pagina 25 van de begroting staat het volgende: “Er kan geen enkele twijfel over bestaan dat deze bezuinigingsoperatie overal in de stad pijn zal gaan doen. Wij realiseren ons dit heel goed en we zullen alles in het werk stellen om de gevolgen voor alle Heerlenaren zo klein mogelijk te houden.” Deze uitspraak krijgt een vervolg op pagina 27: “Dit pakket aan bezuinigingen betekent dat wij helaas op onderdelen op gemaakte beloften moeten terugkomen en mogelijk moeten Heerlenaren langer wachten op de afspraken die wij met hen gemaakt hebben.”

Dat zien we ook terug met een breed scala aan bezuinigingsvoorstellen. Waarvan in onze optiek sommige doordacht zijn en andere schijnbaar minder.

Zo doet het college gestand aan de afspraak mbt het centrumbad. Dit staat in de begroting terwijl bv het skatepark verdwenen is. In de huidige begroting staat er € 50.000, - gereserveerd ten behoeve van voorbereidende werkzaamheden. Wat is er tot nu toe gedaan?

Het centrumbad (het is al vaker genoemd vandaag). In de technische toelichting (pag 2) staat de volgende zin: “De raad kan uiteraard een ander besluit nemen hierover. Voor het project zijn dan uiteraard al voorbereidingskosten gemaakt. Bij het stopzetten van het project moeten deze kosten afgeboekt worden en komen deze ten laste van het jaarrekeningresultaat.”

In onderzoek “Centrumbad en toekomst Otterveurdt” door Drijver en partner (2019) zijn de verschillenden scenario’s doorberekend ook met betrekking tot de exploitatie kosten. Die kwamen (prijspeil 2019) uit tussen de € 350.00 en € 400.00 per jaar uit. Wij hebben begrepen dat dit in het contract met sportfondsen is vastgelegd. Klopt dit en tot wanneer loopt dit contract?

Nu zal de PvdA niet zeggen stop er maar mee. Maar wij zijn wel van mening dat, gezien de huidige financiële situatie, men wel serieus moet kijken of we project op deze wijze voort kunnen moeten zetten?

We zien graag een voorstel, waarin de vervolgstappen beschreven zijn, tegenmoet van het college.

Het afschaffen van het vrijwilligerscompliment. Voor ons als PvdA is niet helder wat het effect hiervan is, zeker omdat u in uw tekst geen helderheid verschaft over de inzet van het vrijwilligers compliment.

Kunt u aangeven hoe vaak dit in de afgelopen jaren is aangevraagd en positief beoordeeld is.

Voorzitter nog een tweetal korte vragen en dan ga ik afronden.

In 2025 gaan we aan de slag met de uitkomsten van de uitgevoerde analyse van de kantorenmarkt in Heerlen en de regio. Een mooie niets zeggende zin. Wat gaat u doen, en wat gaat dit de Heerlenaar bieden.

In 2026 wijzigt de bibliotheekwet. Dan gaat een zorgplicht gelden. Het Rijk stelt een bedrag per inwoner beschikbaar voor de wettelijke basis. Waar is dat bedrag terug te vinden in de meerjaren raming, en wat betekent dit voor het bibliotheeklandschap van Heerlen?

Als afsluiting Ik wil het ook nog even over mijn “stokpaardje” hebben. Ik ga het dan niet hebben over het rondrennen met een houten paard maar over het ziekteverzuim. Wij weten dat dit een van de moeilijkste te sturen onderwerpen is. Het verzuimpercentage van 2023 was 7,27%. De eerste 9 maanden van dit jaar was het verzuim 6,58%. We zijn op de goede weg maar gaan we ooit de afgesproken 5% halen? De nieuwe arbodienst is nu zo’n 10 maanden aan het werk. Waar staan we nu als gemeente?

Tot zover in de 1e termijn.

Henk Verreck

Fractievoorzitter PvdA.